

ABONAMENTUL :
 Pentru oraşeni 200 Lei pe an
 Pentru ţărani 100 Lei pe an
 Pentru instituţii:
 Pe un an — — 400 Lei
PUBLIKAŢIUNILE
 se primesc la administraţie.
 Manuscrisele nu se
 inapozază.

ROMÂNUL

REDACTIA
 şi **ADMINISTRAŢIA :**
 str. V. Goldiş (f. Românilor)
 Nr. 6.
 —
 Apare săptămânal.
 Redactor resp. :
prof. I. ARDELEAN

ORGAN AL PARTIDULUI NAŢIONAL-ŢĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

10 MAI

Fiecare naţiune, pe lângă serbătorile religioase prescrise de diferite biserici, la care credincioşii iau parte să se roage lui Dumnezeu pentru binele lor, a mai stabilit să se ţină şi sărbători naţionale, la care toată naţiunea trebuie să ia parte. Ziua de 10 Mai face parte din această din urmă categorie de sărbători şi cea mai însemnată din toate. Importanţa ei a crescut şi mai mult, prin faptul că — în mod oficial — s'a hotărât ca la această dată să se serbeze cu un fast deosebit, nu numai evenimentele specifice zilei de 10 Mai, ci şi toate evenimentele de importanţă covârşitoare, care au contribuit la încheierea şi existenţa statului nostru în forma actuală. Comemorările naţionale sunt ocazii binevenite, pentruca din preamărirea iluŢtrilor înaintaşi şi a marilor evenimente, să vâram duh nou de energie — în sufletele tinerelor vârstare, pe a căror umeri se vor sprijini destinele neamului în viitor.

Pentru fiecare om — aparţinător unei naţiuni — serbătorile naţionale sunt prilejuri de verificare al gradului conştiinţei sale naţionale. Dacă din această examinare, găseşte că nivelul conştiinţei sale este scăzut — de multe ori nu din vina lui ci din a împrejurărilor grele în care trăieşte — este de datoria lui, să se scuture cât mai curând de letargia în care a căzut. Cine nu ştie, că o naţiune, ai cărei membri sunt lipsiţi de conştiinţă naţională, este sortită pieirii, iar indivizii cari o compun, sunt sortiţi să ajungă sclavi altor popoare? Cine nu ştie că binele şi fericirea individului depinde de binele şi fericirea naţiunii din care face parte? Dacă astfel stau lucrurile, datori suntem, să lucrăm pentru împlinirea postulatului naţional care glăsuieşte: „Mai presus de toate întărirea, înălţarea şi prosperitatea naţiunii“. Evenimentele ce se prăznesc în ziua de 10 Mai, de care cu sfinţenie şi admiraţie trebuie să ne aducem aminte, se găsesc înscrise cu litere de aur în paginile istoriei naţionale. La această dată, poporul românesc depe tot cuprinsul ţării, sărbătoreşte cu mare entuziasm aceste evenimente importante şi preamăreşte pe toţi acei mari patrioţi, care cu mintea lor luminată au lucrat pentru a crea acele evenimente. Răsfoind istoria găsim înscrise următoarele evenimente: În anul 1866, ziua de 10 Mai şi-a făcut intrarea triumfală în Bucureşti primul domnitor ereditar, de origină streină Carol I de Hohenzolern, ales prin plebiscitul poporului, spre a se pune capăt luptelor ce se dădeau pentru tron între boerii pământeni; în 10 Mai anul 1877 în urma războiului Ruso-Turc, la care am luat parte şi noi românii, şi din care am ieşit învingători, ţara, care până atunci fusese sub suzeranitatea Turcilor, s'a decla-

rat independenţă; în ziua de 10 Mai, anul 1881 naţiunea română nu se mai mulţumea numai cu independenţa, ci-şi înălţă ţara la rangul de regat. Aceste răscruci de drum importante în istoria noastră naţională au fost hotărâtoare pentru dezvoltarea ţării în decursul anilor ce au urmat acestei epoci. Domnia regelui Carol I, a însemnat pentru noi românii binecuvântarea lui Dumnezeu a însemnat pace în interiorul ţării şi în afară de graniţele ei, şi a mai însemnat prosperitate în toate domeniile. Sub El, luptele fratricide pentru tron a încetat ca prin minune; în timpul Lui, căile ferate şi-au întins reţeaua peste tot cuprinsul ţării; în fine, sub domnia Lui, administraţia, armata, şcoala, economia, cu un cuvânt toate ramurile de activitate s'au îmbunătăţit în mod miraculos. Popoarele, sub a căror stăpânire se mai găseau provinciile româneşti, nu priveau cu ochi buni întărirea noastră; pentrucă această întărire însemna o ameninţare de viitor, mai ales, că românii în provinciile ocupate de streini, de la înfiinţarea regatului românesc, arătau o oarecare nerăbdare de independenţă în

toate manifestările lor naţionale. Dar de ce le-a fost frică streinilor, care ne ţineau subjugati pe fraţii noştri, n'au scăpat. Destinul neamului nostru fiind de mai înainte hotărât, n'astepta de cât sosirea clipei, când trebuia să se înfăptuiască. Providenţa, care totdeauna a veghiat asupra sortii poporului românesc, nu l'a lăsat de sub protejarea sa nici în anul 1918, când se hotăra pentru ultima oară soarta popoarelor, care au fost angajate în războiul mondial. Şi în această ultima clipă harul Dumnezeirii a fost cu noi pentru a ne ajuta să obţinem dreptate în delimitarea graniţelor, care trebuia să cuprindă pe toţi românii de pretutindeni.

Acum, după ce ne-am văzut ţara încheiată în hotarele ei naturale, înlăturându-se pentru totdeauna nedreptatea pe care poporul român a trebuit s'o suporte timp de secole, fiind nevoit să trăiască sub impilare streină; să cerc să fim la înălţimea vremurilor în care trăim, pentru ca să ne putem impune celorlalte popoare.

Numai muncind şi producând operă de valoare în toate domeniile de activitate omenească, ne putem câştiga încrederea şi stima lumii civilizate, bunuri fără de care un popor nu poate dăinui.

C. A. T.

D. Vaida face demagogie?

Dela primul pas pe care l'a făcut Domnul Alexandru Vaida, lansând formula „numerus valahicus“, opinia publică şi grupările naţionaliste, văzând safelişii din juru-i, s-au îndoit de sinceritatea fostului Prim-Ministru şi continuă să-l privească prin prizma obiectivităţii, criticându-l. Conştiinţat fiind Domnul Alexandru Vaida că pisica cu clopoşei nu prinde şoarici, totuşi continuă cu formula „Numerus Valahicus“.

Unii luând în considerare trecutul glorios al Domnului Vaida, trecutul desfăşurat înainte de Unire, în fosta monarhie Austro-Ungară cred, în declaraţiile pe care le face, alţii cari judecă mai serios, îngrijoraţi fiind de pericolul ce ameninţă Ţara, verificând trecutul mai apropiat al fostului Prim-Ministru, când aproape toţi factorii politici din România întregită erau călăuziţi mai mult sau mai puţin de interese personale în goana după avere, îşi dau bine seama că acesta pescuieşte în apă tulbure.

Opinia publică cu adevărat românească ştie un singur lucru şi anume: că Domnul Vaida nu va trece niciodată la fapte, ci va continua să facă numai zgomot. Atunci rămâne concluzia foarte naturală că Domnia-Sa face ceea ce face nu contra celor ce se pretinde că luptă ci în detrimentul Neamului, vrea să menşină starea de lucru, aşa cum este astăzi, şi să dăinuiească încă multă vreme demoralizarea aceasta, pentru interese personale ale acelor, cari nu se safură niciodată. Pentru ca să aibă şanse iaţă dintr'odată pe Domnul Vaida mai naţionalist decât Cuza, Goga şi Zelea Codreanu, dezvoltând un program zgomotos cu scopul de a zăpăci masele.

Prin această metodă Domnul Vaida ne-

impiedecă de nimeni urmăreşte slăbirea partidului Naţional Ţărănesc care în ultimul timp dobândi-se în mod neîndoelnic încrederea poporului.

Astfel crede Domnul Vaida că va da lovitură şi va pune mâna pe putere. Dar opinia publică nu uită pe Domnul Maniu care înfăptuieşte conştiinţat fiind de responsabilitatea ce are în faţa Ţării când simţea datoria să înfăptuiască lucruri bune pentru poporul Românesc, era pus în imposibilitate de a-şi desfalta programul deoarece, tocmai aceia cari azi fac zgomot, dezertau dela datorie, uitând de interesele superioare ale neamului.

Singur Domnul Mihalache, omul care a luptat în război alături de soldaţii lui ducându-i la biruinţă pentru care M. S. Regele l'a respălit cu cea mai mare decoraţie a ţării, a înţeles chemarea timpului şi a pornit lupta pentru interesele ţărănimii. Acest mare luptător al poporului Român, sprijinit de Domnul Maniu, duce o luptă menită să îmbunească destinele Neamului.

La aceste două forţe vii ale neamului a venit şi s'a unit pe viaţă marele om al neamului Domnul Dr. Nicolae Lupu jurând toţi trei că vor urma steua care călăuzeşte spre salvarea poporului nostru.

Citiţi şi răspândiţi

„ROMÂNUL“

Trădarea cauzei țărănești

S'a scris în ziarul nostru că s'a trădat cauza țărănească. O scriam cu gândul curat al omului care nu trăiește din sudoarea altuia; care nu a făcut afaceri pe spina țăranilor; am scris cu durere în suflet pentru soarta țăranilor, pentru că și eu sunt țăran.

Afirm încă odată: **țărănimea este trădată.**

Cu știință sau fără știință; pe față sau pe ascuns, țărănimea a avut de suferit multe lovituri cari o țin cu capul plecat, în stare de sărăcie și inapoere economică, politică și spiritală. Da! Țărănimea a fost și este exploatăată fără milă. La toate este dată înapoi în timp de pace, iar în timp de război este împinsă înainte.

Cred altfel dnii conducători ai presupusei organizații vaidiste din Arad?.. Să ne-o dovedească. Dar nu credem!.. Cine mai crede azi în promisiuni seci, mai ales când pornesc dela niște oameni cari nu au nici-o înbire pentru țărani?!

S'au supărat boerii că am deschis ochii țăranilor și s'au apucat să strecoare otravă în sufletul lor spunând că noi suntem vânduți streinilor. Mie îmi pare bine că au deschis vorba și așa avea poftă să răspund celui ce semnează „un valah“, într'un ziar local, un articol de o manieră de mahala și școlar notat slab la gramatică — dacă l-aș crede sincer iubitor al țărănimii.

Prefer însă să stau de vorbă cu frații mei țărani.

Frați țărani! Voi ați fost trădați întotdeauna și aproape de toți cei în cari v'ați pus nădejdea. V'au trădat partidele cari nu erau ale voastre, cum este partidul liberal și altele; uneori cu voia, alteori fără voie. V'au făcut numai atâta bine cât să le fie lor mai mult tolositor. Însăși împroprietărirea și exproprierea, n'au fost decât pe jumătate făcute. Dovada: producția a scăzut, sărăcia a crescut. Banul vostru, sudoarea voastră, a fost luat pentru ca să se facă spitale, școli, etc. etc. dar proprietarilor cu zeci de case de sute de milioane nu li-s'a expropriat niciun etaj măcar pentru aceste scopuri. S'au putut cumpăra automobile pentru cucoanele șefilor, dar nu s'au găsit bani pentru pluguri automate sătești, cu cari să vă desfundați țelina, plătind numai benzina.

Oridecătorei statul a avut nevoie de bani, partidele, ori au pus biruri pe voi, ori pe mărfuri. Dar toți țărani au plătit întotdeauna.

Fabricanții și negustorii trăesc bine întotdeauna (ori e mică, ori e mare taxa) pentru că ei își asigură traiul și luxul pe spina poporului iar guvernele i-au ajutat cum au putut mai bine.

Sarcinile țării nu sunt egale de grele pentru fiecare cetățean și nici drepte.

Țărănimea și muncitorimea duc cele mai grele povări. **Iată trădarea!**

Dar v'au trădat și dintr'oi voștri. Nu este pădure fără uscături. În partidul nostru sunt frământări pentru că este un partid mare și viu. Dar, cine a iubit țărănimea n'a părăsit partidul ei, național-țărănesc. Cine a căutat alte interese, personale, a plecat și bine a făcut.

În ceea ce privește județul nostru situația este foarte clară. Țărani știu cine sunt cei ce au plecat; știu cine conduce politica vaidistă la Arad.

„Cine se simte cu musca pe căciulă, acela se mișcă“. Vaidiștii arădani se sbat aprig. Ei acuză pe Mihalache, Lupu, Madgearu, deci și pe Iuliu Maniu — cel mai mare om politic al României-Mari din prezent — că sunt vânduți streinilor. Judecați-i!

Noi nu acuzăm pe Vaida că e vândut streinilor, deși știm că primește milioane din mâinile lor, fiind în zeci de Consilii de administrație ale întreprinderilor streine. Judecați-ne! . . .

Ne acuză și pe noi cei de la Arad oă nu mai putem de dragul streinilor. Parcă nu ne-am cunoaște oamenii! . . .

Știți dvoastră că tof comerțul de porci, cu Cehoslovacia, a fost acaparat de dl Aurel Birtolon în tovarășie cu frații Weiss,

evrei din Oradea? . . . De Dragul traților Weiss dl Birtolon a admis ca centrul de export să fie la Oradea, nu la Arad.

În județul Arad, dl Birtolon face afaceri în tovarășie cu dl Kornis Sigismund tot un evreu.

Altădată o să vă spun una și mai cu vâri.

Acesta este adevărul.

Dl Birtolon este șeful vaidiștilor din județul nostru. Ei fac afaceri cu streinii, dar strigă în gura mare că noi suntem vânduți lor. Felicitări! . . .

Întrebăm pe dl Birtolon, ce însemnează a fi

vândut străinilor? Suntem vânduți noi, cei cari nu facem nici o afacere vezi textul sublimat graș în tovarășia streinilor, speculând munca țăranilor?..

Il invităm pe dl Birtolon să explice țăraniilor, în ce fel li este folositoare lor tovarășia sa cu evreii: **Weiss și Kornis**

Auziți frați țărani! . . . Dl Maniu și Mihalache și împreună cu ei, și noi cei dela Arad suntem vânduți streinilor. Dl Birtolon „Valahicus“ pretinde că nu este vândut. Il credeți?! . . .

Birtolon—Weiss—Kornis! Frumoasă trinitate pusă în slujba lui „numerus valahicus“. Pregătiți-vă valahilor că o să plouă cu bine peste voi.

. . . Acești domni cred că țărănimea poate fi îmbătată cu apă rece. Ei uită că poporul s'a cumișit. Caută la om întâi, apoi la partidul din care face parte.

Poporul are un singur partid al său, care a făcut și va mai face bine tuturor: este partidul **Național-Țărănesc**.

Moș Trascău.

Să scoată capul canalie!

De obicei, nu răspundem acelor care n'au curajul să-și susție părerile sub iscălitură, nu polemizăm cu acei cari lovesc din umbră; cu un cuvânt disprețuim cu indignare pe cei lași.

De data aceasta însă, ne călcăm consemnul: pentru că moșicia este atât de joșnică, că nu putem trece cu vederea fără s'o caracterizăm.

Este vorba de o canalie care vrea să facă politică și fiindcă nu se pricepe, face ce poate: Plătește scump ziarele, ca să-i publice aberațiile mintale de care este cuprins, când își aduce aminte de toși aceia cari au contribuit la isgonirea lui din partidul Naț.-Țărănesc.

Îndepărtarea nu se mai putea amâna, fiindcă individul, pe lângă faptul că dă semne de turburări mintale, mai avea la activul său și o serie de fapte murdare. Onoarea partidului trebuia salvată prin svărlirea la coș a tof ce era putregai și infecțios. Veninosul tip,

tolerat în partid din bunăvoința membrilor, în loc să atace fățiș și cu curaj pe acei membri cari l'au dat afară ca pe o sdreanță, se leagă de femeile cu care sunt căsătoriți, se amestecă în inlimitățile de familie ca orice chivuță ordinară, ba încă, găsește hazliu — în prostia lui — pomenind de slujbele ce dețin unii din membrii partidului nostru. Atac contra partizanilor noștri nu poate arunca, fiindcă nu fac parte din tagma ticălosului înfinat din călcăi și până în cap.

Se poate numi om, acela care-și varsă veninul — de feară turbată, peste familiile unor oameni, a căror cinste și onestitate, atât în viața privată cât și în viața publică, servesc de exemple bune de urmat? Pentru că nu avem cuvinte destule de fari spre a înflera asemenea canalii, facem atenși pe toși oamenii de omenie — ca în interesul lor — să se ferească de asemenea specimene scabroase.

Pentru domnii magistrii poștali

Primim din partea cetitorilor noștri numeroase reclamațiuni că nu primesc ziarul. La început am crezut că dintr'o scăpare a administrației noastre nu li s'a trimis. Am impus atunci mai multă atențiune personalului însărcinat cu expediția. Reclamațiunile n'au conținut.

În urma acestui fapt a trebuit să constatăm că nu administrația noastră poartă vina, ci **poșta**. Trebuie să admitem și noi afirmațiunea multora că poșta noastră sau nu-și face datoria sau este la discreția autorității administrative care, în zelul de a fi pe placul potentailor partidului dela guvern, împiedecă și prin poștă ca ziarul nostru, organ al unui partid de opoziție, să ajungă în mâna abonaților.

Avem pe de altă parte în fața noastră două exemplare din ziarul nostru. Unul adresat așa: Dl. ing. agr. Nicolae Popescu, Camera agr. Arad, pe care se scrie cu creon chimic de cineva dela poștă: *Retour Arad necunoscut în Agriș*.

Ei bine, ne îndoim ca d. N. Popescu să fie necunoscut în Agriș căci nu este colț în acest județ unde dsa să nu fie cunoscut. Afirmăm însă că dnii dela poștă sau nu știu ceti sau, fiind de rea credință, ne trimis ziarul alandala prin județ ca pe urmă să ni-l aducă la administrație cu nota: *necunoscut*.

Celalalt exemplar este adresat; Dl Butariu Vasilie, Ocium j. Arad. Ni se restituie de către poștă: „*la Ineu necunoscut retour Arad*“.

Credem și noi că dl Butariu din Ocium o fi necunoscut în Ineu, dar cu îngăduința On. magistru poștal din Ineu, trebuie să mărturi-

sim că dsa sau nu-și face serviciul sau este de o crasă reacredință dacă ne restituie nouă ziarul în loc să-l îndrepte la Ocium.

Domnilor magistrii, dacă noi prevedem fiecare exemplar de ziar cu timbrul reglementar, prin această am încheiat un contract cu serviciul poștal iar serviciul poștal se angajează în mod implicit să facă transportul și înmanarea la adresa respectivă. Dacă nu o face calcă contractul și devine susceptibil de a i-se cere satisfacție și poate fi improcesuat pentru daune. Vă prevenim în consecință dlor și Vă rugăm să vă faceți în mod conștient serviciul. Cartea neagră ce o avem în serlarul mesei vrea să rămână cu foile albe, iar noi vrem să rămânem cu dv. în cele mai cordiale relațiuni.

Anunțăm cu plăcere că în curând va apare monumentală lucrare a dlui **maior N. Popovici**

Omule, cunoaște-te!

cu o prefață de marele savant cu renume mondial **prof. univ. med. Dr. G. Marinescu**.

Lucrarea se întinde pe cca 300 pagini și va cuprinde 150 planșe explicative.

Cartea aceasta, pe care o recomandăm de pe acum tuturor intelectualilor și pedagogilor, va fi o lucrare unică în felul ei, tratând chestiuni cu totul necunoscute în literatura noastră

CITIȚI „ROMÂNUL“

In 12 Mai D. Ion Mihalache va fi în Județ

Dsa va lua cuvântul în
două întruniri populare

**La ora 11 întrunire în Radna - la ora 5
întrunire la Chișineu-Criș. Luni la Nădlac**

Duminecă, 12 Mai crt. președintele Partidului Național-Tărănesc și președinte al organizației județene, d. **Ion Mihalache**, va veni la Arad. Telegrama care ne anunță venirea dsale ne îndeamnă să organizăm și câteva întruniri.

D. Mihalache, dispunând de o zi liberă, se folosește de acest prilej pentru a-și satisface o veche dorință, aceea de a cerceta câteva comune din acest județ pentru a cunoaște mai de aproape nevoile țărănimii noastre, în fruntea căreia a fost chemat chiar de către ea atunci când a fost ales președinte al organizației noastre de Arad.

Contactul pe care-l avusese cu această țărănime cu prilejul celor câteva ședințe ale Comitetului Județean nu era suficient pentru a-l edifica asupra mentalității, asupra felului de a gândi, asupra modului de a trăi și asupra nevoilor țărănilor din județul nostru față de care d. Mihalache vădise — nu arare ori — mult interes și curiozitate. Pentru Dsa țărănul arădan era modelul după care ar fi vrut și ar vrea să moduleze pe țărăni român de prefutindenii.

Știm că venirea dlui Mihalache în mijlocul poporului din acest județ este un eveniment pe care toată lumea îl așteaptă cu nerăbdare. Nerăbdarea este cu atât mai justificată cu cât d. Mihalache nu este numai un politician, ci este și un țărăn ce vine de dincolo de munți. În întrunirile la cari dsa va lua cuvântul se va întâlni țărănul arădan cu țărănul din Muscelul vechiului regat de unde vine d. Mihalache.

Este primul caz când d. Mihalache ese într'un județ de dincoace de munți. Această însă își găsește și explicația. Dsa venea în Ardeal când era chemat și participa la adunările ce se organizau în centrele de județe. De data asta d. Mihalache vine din propria sa inițiativă și se interesează de acest județ în calitate ce o deține ca președinte al organizației județene a partidului pe care-l conduce.

Dacă acum un an d. Mihalache a făcut onoarea acestui județ lăsându-se ales de președinte al organizației, de data asta Dsa face o și mai mare onoare partidului și membrilor săi, dar în special frunții noastre țărănime, căci dsa înțelege să o cerceteze la ea acasă, în căminul ei.

Nu ne îndoim că însufleșirea, cu care d. Mihalache a fost primit întotdeauna când a venit la Arad, va fi de data asta potențată și dragostea ce i s'a arătat întotdeauna nu i se va precupeți nici acum.

D. Mihalache, care desigur va fi însoțit și de alți frunți ai partidului din vechiul regat și din Ardeal, va fi oaspetele țărănimii din județul Arad și această țărănime demnă, primitoare, va ști să-i facă primirea cuvenită acolo unde se va duce.

Duminecă, la ora 11 în Radna.

Indată după ce s'a primit telegrama dlui Mihalache adresată dlui protopop M. Cosma din Ineu cu următorul text:

„Cristos a înviat Rog aranjați comitet și adunări Duminecă 12 Mai când sunt liber“.

Mihalache.

d. prof. C. Teodorescu, care deține în mod provizoriu secretariatul partidului a convocat o ședință a Delegației Permanente pe ziua de 3 crt. în care s'a stabilit programul zilei de 12 crt.

Delegația Permanentă a hotărât să se convoace pentru **ora 11 a. m. o adunare populară la Radna**. Aci vor putea veni partizanii noștri de pe Valea-Mureșului, din Podgorie și din părțile apropiate ale Aradului.

Programul acestei adunări nu s'a stabilit.

Rămâne lucru sigur că d. Ion Mihalache va lua cuvântul și va arăta situația politică din țară, va vorbi despre programul partidului, care s'a votat în Congresul General ținut la 22 Aprilie în Capitală și va mai vorbi despre acțiunea fostului dsale tovarăș de luptă d. Alexandru Vaida-Voevod, aderenții cărui nu încetează să fi pe fel și fel de învective la adresa aceluia care este azi cel mai mare om de stat al țării, alături de d. Maniu.

Ora 5 d. m. la Chișineu-Criș.

Delegația Permanentă a hotărât ca, în aceeași zi, deci Duminecă, 12 Mai, după masă la ora 5 să convoace o adunare în Chișineu-Criș. La această adunare vor participa partizanii din comunele din jur și anume acelea de pe linia Chișineu-Criș - Arad, apoi Chișineu - Grăniceri, Chișineu - Jermata, Sinte, Gintei etc.

Și'n această adunare va vorbi d. Mihalache. Dsa probabil va face aceeași expunere ca și la Radna.

Este de prisos să mai amintim că la ambele adunări vor lua cuvântul frunții ce însoțesc pe d. Mihalache și frunți din organizația arădană. Luăm ca sigur că dintre arădani va vorbi **d. protopop M. Cosma** vicepreședintele partidului și **Nicolae Adam**, din Sănnicolaulmic, țărănul care a reprezentat județul de două ori în parlamentul țării în calitate de deputat, țărănul acărui inteligență și pregătire oratorică întrece pe aceea a multor oameni cu școală și uimește și pe cei mai pretențioși și subtili oratori.

Luni, 13 Mai ședința Comitetului Județean la Arad în sala Asoc. Industriașilor de lângă „Dacia“.

Fiindcă dorința dlui Ion Mihalache este ca și forul județean, care este Comitetul organizației, să se întrunească în ședință spre a discuta chestiuni la ordinea de zi, Delegația Permanentă a hotărât să convoace Comitetul pentru Luni, 13 crt. ora 11 în, localul Asociației Industriașilor de lângă cafeneaua „Dacia“.

Ordinea de zi a ședinței Comitetului n'a fost încă definitiv stabilită, dar pe lângă cuvântul de deschidere și raportul șefilor de sectoare probabil se va pune la ordinea de zi, întrucât d. Președinte o va dori aceasta, și chestiunea complectării biuroului. În acest caz se va alege un vicepreședinte, un secretar general și un casier. Deasemena s'ar complectea și Delegația Permanentă.

Aceasta bineînțeles numai în cazul când d. preș. Ion Mihalache nu va înțelege să mențină situația de azi păstrându-se un vicepreședinte în persoana dlui Mihai Cosma, rămânând ca agendele de secretar general să le conducă și pe mai departe d. prof. Constantin Teodorescu, ajutat de secretarul Delegației Permanente d. prof. Ilie Ardelean.

Intrucât toluși s'ar hotărî complectarea biuroului, com. jud. este forul care și-l alege

și nu ne îndoim că și-l va ști alege dând acces la locurile de răspundere, în primul rând, acelor, cari se bucură de perfectă popularitate și de simpatiile tuturor, iar în rândul al doilea acelor cari n'au precupețit și nu precupețesc niciodată nimic partidului, nici timp, nici energie și nici ban când se cere.

Noi, în calitate de gazetari nu înțelegem să influențăm Comitetul Județean în alegerile sale, dacă se va ajunge la ele, atât însă ne putem permite să-i afragem atențiunea că o organizație politică este în funcție de conducerea sa. Trecut curat, cinste, iubire de partid, popularitate energie, mobilitate și hotărîre în acțiuni sunt calitățile ce trebuie să le aibă aceia cari conduc o organizație politică.

Partidul nostru s'a purificat. De aceea credem că nu mai avem între noi prieteni falși, cu trecut nelăut și cinste dubioasă. Aceia asupra cărora cădeau bănueli ni se pare au plecat.

Luni, la ora 6 la Nădlac.

Inaugurarea casei de stat.

Organizația din Nădlac este a doua în acest județ care și-a înființat o casă de sfat. Prima este aceea dela Târnova. Cum d. Ion Mihalache este un îndrăgostit al acestor instituții ale partidului, unde partizanii se adună în zile de sărbători ca să se sfătuiască, să cetească ziare și cărți, căci fiecare casă de sfat își formează și câte o mică bibliotecă, dsa și-a rezervat dreptul de a participa întotdeauna la Inaugurarea acestor case.

Dat fiind că organizația nădlăcană a ținut și ea să-l aibă pe d. Mihalache în mijlocul său, cu prilejul sărbătorii când inaugurează o astfel de casă, care n'ar trebui să lipsească din nici o comună din acest județ, programul întocmit a rezervat dupămasa zilei de Luni, 13 crt pentru această inaugurare, la care vor participa și mulți frunți din Arad.

Anunțăm venirea dlui Mihalache cu cea mai mare însufleșire și suntem siguri că partizanii noștri îl vor primi cu bucurie și dragoste în mijlocul lor, căci el este doar apostolul țărănimii române.

Trăiască Mihalache!

Dr. Augustin Lazar avocat

s'a mutat în

strada Coșbuc Nr. 4. - Telefon 201.

Convocarea Comitetului Județean

Organizația județeană a lansat următorul convocator:

STIMATE DOMN,

În calitate de membru al Comitetului Județean sunteți rugat cu insistență să luați parte la ședința ce va avea loc în ziua de **Luni 13 Mai, ora 11 a. m.** în sala „Industriașilor“ (lângă cafeneaua „Dacia“) Bulevardul Regina Maria 11.

Această ședință, care se convoacă la dorința dlui ION MIHALACHE, va fi prezidată tot de dsa.

La ordinea de zi va fi:

Dări de seamă asupra situației politice din organizațiile locale, făcute de șefii de sectoare.

Privire generală asupra situației politice interne pe care o vă face d. Ion Mihalache, președintele partidului,

Probabil complectarea biuroului și a delegației Permanente descompusă prin excluderea foștilor membri nedisciplinați.

Diferite propuneri în legătură cu organizația nedisciplinați.

Arad, la 6 Mai 1935.

Secretar General Del.
prof. Const. Teodorescu

Apelul exclușilor, sau cum știu unii domni să se facă ridicoli?

Este îndeobște cunoscut că unii dintre acei foști membri ai partidului național-tărănesc (vorbiți bineînțeles de partidul existent) cari, împinși de mirajul apropiatei puteri cu care d. Vaida își cucerea aderenți, au trecut de partea lozincei „Numerus Valachicus“, desigur nu din cauza puternicelor convingeri, pe cari le afișează la fiecare colț de stradă, ci din cauza perspectivelor ademenitoare, și cari, astfel, făcându-se vinovați de indisciplina, la care au mai adăugat și indelicatetele debitate zilnic la adresa dlui președinte al partidului **Ion Mihalache**, în presa acaparată de ei, au fost excluși. Totuși, spre marea stupefacție a oamenilor de bine din partid și din afară de partid, acești domni nu conțenesc să se afișeze drept membri ai partidului național-tărănesc, deși lucrează, pe tăcute și nu rar cu mijloace murdare, la organizarea unui alt partid, al cărui demnități, chiar înainte de a exista noul partid și le-au împărțit și le utilizează pe biletele de vizită cu multă îngâmfare.

Este ac prisos să mai vorbim despre ridicolul apel adresat de acești domni dlui președinte Ion Mihalache și publicat în săptămânalul ziar pe care, iată și l-au făcut tribună oficială. Totuși, această procedură stranie ne obligă să distrăm nițel pe cetitorii noștri spicuiind câte ceva din faimosul apel spre a așeza bălbăielile dumnilor vis-a-vis de balivernele debitate în altă parte a aceleiași publicațiuni.

Îi veți vedea, pe acești savanți de mahala, cari încearcă să polemizeze cu cele mai proeminente figuri ale vieții noastre de stat, cum, pe de altă parte, se adresează dlui președinte, iar, pe de altă parte, îl fac pe același președinte „**dictator care se erijează în apărător al democrației**“.

Ei bine! Grupul celor excluși, decorat cu un proaspăt apărător al statutului partidului nostru, se adresează dlui președinte și cere „**să binevoiască**“ a supune apelul dlor forului în drept cu „**rugămintea**“ de a se anula numirea delegaților la congresul general al partidului, congres care s'a ținut în București la 22 Aprilie a. c. Dlor au chiar „**onoarea să înainteze**“ acel apel.

Noi îi vom ruga să ne ierte dacă vom spune că avem „**plăcerea**“ de a le arăta cât de ridicoli s'au făcut prin aceasta.

În primul rând i-am întreba că, de vreme ce au fost excluși din partid, de vreme ce nu mai fac parte din partid, de vreme ce au ajuns în ceartă cu disciplina partidului, care i-a așezat în afară de cadrele sale, în ce calitate se mai adresează președintelui partidului național-tărănesc și ce vor să ajungă, care este obiectivul ce vor să atingă, prin apelul lor adresat președintelui cu „**rugămintea**“ de a fi supus forurilor competente? Ce-i mai interesează pe dumnilor problemele de bucdărie ale unui partid din care nu fac parte, a cărui disciplină n'au respectat-o?

Ce vor dumnilor dela un președinte pe care îl roagă „**cu onoare**“ pe de o parte și vorbesc despre „**samavolnicile**“ sale pe de altă parte? Este vorba de d. Ion Mihalache, care, după dumnilor, s'a înscăunat la conducerea organizației arădane. Vrea să zică că a luat locul dlui Birtolon, la care, probabil potrivit testamentului răposatului St. Cicio-Pop, numai dsa avea dreptul.

Adică, pe de o parte, te adresezi cu cele mai alese expresiuni președintelui unui partid, fără să mai fii membrul acelui partid, pe de altă parte vorbești despre președinte în termenii cei mai necuviincioși.

Când un grup de partizani ai partidului național-tărănesc ceruse în 1932 răposatului său președinte St. Pop mai multă autoritate și mai multă energie în conducerea organizației județene aceasta sa calificat drept ținută necuviincioasă la adresa șefului. Atunci se pune chestiunea: cum trebuie să se califice ținuta acestor domni cari neglijează apriori elementul cuviinței și disciplinei? Atunci s'a cerut disciplină, astăzi, lovind cu piciorul în ea se cere, tocmai din partea acelora, cari o batjocoresc, sancțiuni pentru abateri.

Nu este asta o ținută ridicolă? Nu pare a

întra această procedură în ceartă cu bunul simț?

Nu domnilor, dumniavoastră ați apelat în vânt, căci n'aveți nici calitatea, nefiind membri partidului, n'aveți nici suficientă autoritate, chiar dacă ați fi rămas în cadrele partidului, să pronunțați disciplina de partid.

În ceea ce privește reprezentarea organizației arădane la congresul din București, vă spunem, fiindcă constatăm că, și în calitatea d'voastră de particulari vă interesați de viața de partid, organizația noastră a fost reprezentată de elemente demne, elemente disciplinate și ostași vechi ai partidului. Aceștia au reprezentat, în adevăr, organizația arădană a parti-

dului național național-tărănesc, căci unii dintre d'voastră, cari au poposit puțină vreme și'n acest partid, n'ar fi avut calitatea să o reprezinte.

Încercarea d'voastră de a avea legitimații la congres, așa cum ați „**binevoit**“ a cere conducerii centrale, președintelui, care'l înjurați de dimineața până seara, vedeți, n'a reușit, căci conducerea nu v'a mai considerat de membri. La cele-ați mai cerut? Sau poate pentru același motiv, pentru care v'ați bătut joc de un vrednic regățean, să cerșiți o strângere de mână dlui Ion Mihalache și poate și puțină iertare? Căci, știm noi ce vă doare. Vedeți că ați părăsit partidul și că nici o încercare de a înjgheba, pe șubrede lozinci, un alt partid nu izbutește și nu vă va izbuti nici să pătrundeți în cadrele partidelor existente Unii dintre d'voastră și-au terminat, domnilor, cariera politică. Din parte-ne le spunem doar atât să se mulțumească cu această stare de lucruri, căci situația ar putea fi eventual și mai tragică.

Cum răspundem noi?

Deși dăm un răspuns în merit în altă parte a ziarului nostru acelui iresponsabil care, nerespectând nici cele mai elementare percepțe de bun simț, atacă pe prietenii noștri național-tărăniști pe chestii familiare și de alt ordin, decât pe chestii de ținută socială sau isprăvi de ordin public, am crezut că este o necesitate publică să facem cunoscută adevărata față a dumnilor cari, întocmai ca niște muieri de stradă, se leagă de viața familiară cinstită a adeversarilor lor politici, probabil, în buna credință că lumea de bun simț nu va observa mârșăvenia la care se dedau.

Noi nu ne legăm de soțiile dumnilor, nu intrăm în căminul lor, dar înțelegem să scoatem la suprafață și să aducem la cunoștiința opiniei publice fapte cari nu le fac cinste, fapte cari nu-i categorisește între cetățenii onorabili ai acestei urbe, fapte pe cari opinia publică va ști, dealtfel, singură cum să le califice, fără ca să le mai comentăm noi.

Și ceea ce este mai interesant articolul, pe care-l reproducem în întregime mai jos, l'am scos tocmai din săptămânalul ziar, care a dat ospitalitate invecivelor de cea mai inferioară calitate, producțiuni ale unui creier care, se pare, este dela origine în ceartă cu inteligența.

Răspundem, prin urmare, cu articolul publicat de ziarul respectiv în No. său din 20 August 1934. Iată textul ad literam:

„Un avocat arădan denunțat pentru contravenție la legea fișcală.“

„Ărad. Ministerului de finanțe i s'a înantat un denunț din partea dlui Traian Iovanescu, locuitor în comuna Șebiş, în contra d-lui dr. Petica din localitate, care este acuzat de contravenție la legea fișcală, pentru următoarele motive:

„Dl dr. Petica a încheiat un contract de cumpărare a unui teren, cu edificii și accesorii, cari ar valora suma de aproximativ trei milioane jumătate, dar pentru care nu a plătit decât suma de patru sute de mii lei, sustrăgându-se astfel dela plata impozitelor către stat.

„În denunț se arată că s'au cumpărat cea 270 jug. cad. de pădure în valoare de cea 1 milion jumătate lei, cea 80 jug. cad. teren de pășune în valoare de cea 270 mii lei, 80 jug. cad. pescărie în valoare de cea 400 mii lei, un castel cu parc în valoare de cea un milion lei, una casă și parc la pescărie în valoare de cea 300 mii lei, în schimbul cărora ar fi dat următoarele: numerar în valoare de 400 mii lei, onorar avocațial datorat de vânzătoare de cea 450 mii lei, spese de proces și bani plătiți de dl. dr. Petica pentru vânzătoare în diferite ocazii cea 300 mii

lei, preluarea unor datorii dela Bancă (ipotecă) în valoare de 750 mii lei, preluarea a încă unei datorii de 160 mii lei, plata unei datorii a vânzătoarei față de soția lui Bosnyák din Gurahonț în valoare de 300 mii lei, adică în total 2,360.000 lei, sustrăgându-se astfel dela plata impozitelor către stat.

„S'a dispus anchetarea cazului.“

Am reproduș literă de literă articolul de mai sus din acel ziar în care, evitându-se numele prietenilor noștri politici, s'au scris, probabil de către unul dintre vrednicii partizani ai celor nedisciplinați și excluși din partidul nostru, lucruri cari învederează onestitatea autorului.

Noi aducem o probă sunătoare de onestitate publică a patronilor acelora cari ne atacă. Dacă este adevărat ceea ce s'a spus în acel articol, atunci opinia publică va ști cum să primească în viitor atacurile ce se vor aduce la adresa oneștilor noștri partizani, pe cari, dumnealor, nu i'au putut altfel ataca decât vorbind de soțiile și de căminurile lor onorabile.

Noi vom cinsti pe soțiile acestor domni, dar nu-i vom cruța pe ei atâta vreme cât vor vrea să se crijeze de îndrumători ai treburilor publice, lucru la care faptele lor nu-i învrednicesc. Reese doar din articolul publicat de propriul lor ziar, bineînțeles înainte de a fi fost plătit și finanțat de dumnilor.

Noi rugăm pe toți cetățenii onorabili să așeze, alături, cele două ziare, să cetească atacul îndreptat în contra noastră și răspunsul nostru de aci. Va fi ușor să se vadă că de ce au trebuit să plece acești domni dintre noi.

În numărul nostru viitor vom reproduce un articol, din ziarul bucureștean „Curentul“, intitulat „**Porcii**“ în care vom avea durerea să prezentăm fotografia celui mai voluminos leader politic din Ărad, care conduce o organizație inexistentă și care, totuși, face apele la șeful partidului, care l'a exclus pentru indisciplina d'sale.

Consiățuire

Toți membrii partidului Național-Tărănesc organizația Ărad sunt rugați a lua parte la o consiățuire **Sămbătă 11 Mai, orele 6 d. m.** în sala „Industriașilor“ lângă cafeneaua Dacia, Bulevardul Regina Maria 11, pentru a hotărî oara plecării la Rădna și Chișineu.

D. inv. dir. Anton David, din Măderat a fost și rămâne numit șef de sector la Pâncota.

Dnii Șefi de sectoare sunt membrii de drept ai Comitetului județean.

Tiparul CONCORDIA Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad, Strada V. Goldis Nr. 6